

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 576/2023-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby v Leopoldove, Gučmanova 19, Leopoldov, proti postupu a rozhodnutiu Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon väzby v Košiciach, proti (bližšie nešpecifikovanému) postupu Zboru väzenskej a justičnej stráže Leopoldov takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ svojím podaním označeným ako „Návrh na ústavné konanie proti ZVJS Leopoldov“ doručeným ústavnému súdu 16. októbra 2023 poukazuje na hrubé porušenie práva na ochranu zdravia podľa čl. 31 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) vrátane práva na vychádzku konaním Zboru väzenskej a justičnej stráže v Leopoldove (ďalej len „ZVJS“). Poukazuje aj na čl. 3 ods. 3 listiny a na porušenie zákazu mučenia podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru.

2. Sťažovateľ uvádza, že v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove (ďalej len „ÚVTOS“) je umiestnený od 20. apríla 2023 na treťom poschodí doživotných trestov. S osobitným dôrazom na svoj zdravotný hendikep v oblasti pohybového aparátu (odkázanosť na používanie francúzskych bariel) vrátane ďalších pridružených diagnóz tvrdí, že ÚVTOS mu bráni v používaní zdravotných pomôcok, a preto už 6 mesiacov nemôže chodiť na vychádzku, pretože bez bariel nezvládne prejsť tri poschodia. Poukazuje aj na jeho pútanie pri opustení cely. Ďalej tvrdí, že ho lekárka v rozpore s jeho zdravotnou kartou nepredvolala na vstupnú prehliadku. Pretože je dlžníkom v zdravotnej poisťovni, lekárka mu odmieta poskytnutie zdravotnej starostlivosti, tiež mu odmieta predpísať lieky na bolesť. Dodáva, že mu z uvedeného dôvodu

nechcú vykonať nariadenú operáciu ľavého kolena. Sťažovateľ v závere vyjadruje presvedčenie, že jeho hendikep nikto neberie na vedomie. Z uvedených dôvodov žiada od ZVJS spravodlivé finančné zadosťučinenie.

2.1. Sťažovateľ vo svojom doplnenom podaní doručenom ústavnému súdu 3. novembra 2023 poukazuje na porušenie svojich základných práv zo strany ZVJS Leopoldov, konkrétne zdravotného personálu. Uvedené podanie sa týka nemožnosti sťažovateľa zaočkovať sa proti chrípke, o ktoré prejavil záujem z dôvodu, že nemá peniaze na svojom konte, hoci má vedomosť o tom, že vakcína proti chrípke je bezplatná. Ako dôvod porušenia svojho práva na zdravotnú starostlivosť, ktorú má zo zákona, vidí v spoplatnení vakcíny, a preto za poškodzovanie svojho zdravia žiada sumu 5 000 eur ako odškodné.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Sťažovateľ v súvislosti s obmedzeniami vo výkone trestu odňatia slobody namieta hmotnú stránku základných práv a slobôd (čl. 3 dohovoru, čl. 31 listiny) postupom väzenských orgánov.

4. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sú účinným prostriedkom na poskytnutie ochrany práv a právom chránených záujmov sťažovateľa v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody *podnet* podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, resp. *opakovaný podnet* podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, resp. *d'alší opakovaný podnet* podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, IV. ÚS 387/2018). Podnet (opakovaný podnet, d'alší opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

5. Ústavný súd nie je súdom skutkovým a jeho právomoc je založená na princípe subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že jeho právomoc nastupuje až vtedy, ak sťažovateľ pred orgánmi verejnej moci vyčerpá všetky účinné prostriedky nápravy vo vzťahu ku konaniu, resp. rozhodnutiu ako celku. V tomto konkrétnom prípade ústavný súd konštatuje, že sťažovateľove námietky v ústavnej sťažnosti možno uplatniť prostredníctvom podnetu pred jednotlivými orgánmi prokuratúry (por. bod 4 tohto uznesenia).

6. Orgány prokuratúry by sa v rámci svojich kompetencií pri vybavovaní podnetu dotknutej osoby nemali zamerať len na legalitu (zákonnosť) jednotlivých opatrení nariadených voči osobám vo výkone trestu odňatia slobody, ale musia brať do úvahy nevyhnutnosť týchto opatrení v demokratickej spoločnosti a ich proporcionalitu, tak ako to vyžaduje čl. 8 ods. 2 dohovoru. Inými slovami, orgány prokuratúry sú v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva povinné preskúmať jednotlivé zásahy väzenských orgánov nielen z pohľadu ich zákonnosti (súlady so zákonom), ale aj z pohľadu ich nevyhnutnosti a proporcionality [Roth proti Nemecku (sťažnosť č. 6780/18 a 30776/18 z 22. októbra 2020), Dejneq proti Poľsku z l. 6. 2017, č. 9635/13, ods. 70, Maslák proti Slovenskej republike (č. 2), č. 38321/17 z 31. 3. 2022, ods. 167 – 168 a 175]. Úlohou ústavného súdu je (po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov nápravy) zamerať svoju pozornosť na to, ako prokuratúra preskúmala postup väzenských orgánov, a nie na samotný postup väzenských orgánov ako taký. Súčasne sa pri ústavnom prieskume sústreďí na to, či bolo rozhodnutie prokuratúry v poslednom stupni náležite odôvodnené.

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľ využil inštitút podnetu, opakovaného podnetu a aj ďalšieho opakovaného podnetu, ktoré ako právne prostriedky na ochranu svojich základných práv má k dispozícii a o ktorých je oprávnená postupne rozhodnúť okresná prokuratúra, krajská prokuratúra a napokon generálna prokuratúra. Uvedená skutočnosť tak vylučuje právomoc ústavného súdu. Za týchto okolností je potrebné štandardným posúdením považovať ústavnú sťažnosť sťažovateľa za predčasne podanú, preto ju ústavný súd pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

8. Ústavný súd v závere konštatuje, že sťažovateľ sa po vyčerpaní všetkých dostupných právnych prostriedkov nápravy môže domáhať svojich základných práv a slobôd aj v konaní pred ústavným súdom. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 39 ods. 3, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 55 a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd vzhľadom na povinnosť byť v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom (§ 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde) dáva sťažovateľovi do pozornosti § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu